

M&O in Balans, 7^e druk, havo, Hoofdstuk 10 Rechtsvormen Samenvatting d.d. 1-2-2014

Een *organisatie* is een samenwerkingsverband van mensen die bepaalde doelen willen bereiken. Organisaties onderscheiden we in twee soorten: commerciële organisaties en niet-commerciële organisaties

Commerciële organisaties streven naar winst.

Niet-commerciële organisaties streven niet naar winst, maar hebben een andere doelstelling: bijvoorbeeld bepaalde idealen nastreven, ideële doelen hebben.

Elke organisatie kiest bij haar oprichting een rechtsvorm. De rechtsvorm is de juridische ofwel wettelijke vorm van de organisatie.

Rechtsvormen verdelen we in natuurlijke personen en rechtspersonen. *Natuurlijke personen* zijn mensen zoals jijzelf met rechten en verplichtingen. *Rechtspersonen* zijn organisaties die net als natuurlijke personen zelf rechten en plichten hebben.

Rechtsvormen *zonder rechtspersoonlijkheid* zijn de eenmanszaak en de vennootschap onder firma.

Rechtspersoon zijn de volgende rechtsvormen: besloten vennootschap (bv), naamloze vennootschap (nv), vereniging (soms) en stichting.

We spreken van een *faillissement* als een ondernemer zijn schulden niet meer kan betalen.

Een *eenmanszaak* is een ondernemingsvorm met één eigenaar, die de leiding heeft.

De eigenaar is met zijn gehele vermogen (zakelijk en privé) *aansprakelijk* voor de schulden van de onderneming. De eigenaar van een eenmanszaak betaalt over de winst inkomstenbelasting.

De *vennootschap onder firma* is een ondernemingsvorm waarbij twee of meer vennoten een bedrijf uitoefenen onder gemeenschappelijke naam. De vennoten brengen het eigen vermogen in en hebben de leiding. Arbeidsverdeling (specialisatie) is mogelijk. Elke vennoot is *hoofdelijk aansprakelijk* voor de schulden van de organisatie. Over zijn winstaandeel betaalt elke vennoot inkomstenbelasting.

Een *besloten vennootschap* en een *naamloze vennootschap* zijn rechtspersonen met een in aandelen verdeeld eigen vermogen. Een *aandeel* is een deel van het eigen vermogen in een bv of een nv. De aandelen van een bv staan altijd op naam. De aandeelhouders staan in een aandeelhoudersregister. Aandelen van een nv kunnen op naam zijn of *aan toonder*. Een aandeel aan toonder betekent dat de naam van de aandeelhouder niet bij de vennootschap bekend is.

Een nv kan een notering op de effectenbeurs aanvragen. De *Algemene Vergadering van Aandeelhouders* is het hoogste orgaan in een bv en een nv. De *directie* bestuurt de

vennootschap. De *Raad van Commissarissen* houdt toezicht op de directie en adviseert de directie.

Omdat een bv en een nv rechtspersonen zijn, zijn niet de aandeelhouders (eigenaren) of de directieleden verantwoordelijk/*aansprakelijk* voor de schulden van de vennootschap, maar de bv en de nv zelf. Wel moeten het bestuur en de aandeelhouders rekening houden met de *uitkeringstoets*. Als zij wisten of konden weten dat een winstuitkering zou leiden tot het niet meer kunnen voldoen van de schulden van de bv dan moeten ze dit tekort aanvullen/terug betalen. Bv's en nv's publiceren jaarlijks een *jaarrekening*: de balans, de winst-en-verliesrekening en de toelichtingen hierop. Over de winst van een bv en nv wordt vennootschapsbelasting geheven.

Verschillen tussen een bv en een nv zijn:

- de aandelen van een bv staan altijd op naam en de aandelen van een nv zijn meestal aan toonder;
- de aandelen van een bv zijn meestal beperkt verhandelbaar en de aandelen van een nv zijn meestal vrij verhandelbaar;
- het minimumaandelenkapitaal is bij een bv € 0,01 en bij een nv € 45.000.

Een *vereniging* is een samenwerkingsvorm van minstens twee personen die een bepaald doel (geen winstdoel) wilt bereiken. Een vereniging is een niet-commerciële organisatie. Bij een vereniging heeft de *algemene ledenvergadering* de hoogste macht. Op de jaarvergadering legt het *bestuur* door middel van het jaarverslag verantwoording af over de gang van zaken in de vereniging. De geldbronnen van een vereniging bestaan onder andere uit *contributies, subsidies, sponsoring en giften*.

Een *stichting* is een organisatie die met behulp van een vermogen een bepaalde doelstelling wilt verwezenlijken. Net als de vereniging is de stichting een non-profit organisatie. Een stichting is een rechtspersoon zonder leden. Haar *bestuur* probeert de doelstelling van de stichting te realiseren. Het hiervoor benodigde vermogen wordt vaak verkregen door *subsidies* of schenkingen.

Andere vormen van financiering voor niet-commerciële organisaties zijn *budgetfinanciering* en *lumpsumfinanciering*. Budgetfinanciering vindt vooral bij overheidsinstellingen plaats. Zo'n instelling mag dan plannen uitvoeren binnen het door de overheid beschikbaar gestelde budget (geldbedrag). Lumpsumfinanciering kom je voornamelijk tegen in het onderwijs. Het geld dat een school van de overheid ontvangt is bij deze vorm van financiering afhankelijk van het aantal leerlingen en kan redelijk vrij worden besteed.